

Den 14. juni 2022

FN-MJØ-002-2022. Udlægning af sten på Dråby strand

Fredningsnævnet meddelte ved afgørelse af 30. november 2021 ikke lovliggørende dispensation til udlægning af sten på Dråby strand på matr.nr. 8d og 8e Dråby By, Dråby (FN-MJØ-056-2021).

Af afgørelsen fremgår følgende:

"1. Ansøgningen og sagens baggrund

Fredningsnævnet modtog den 20. april 2021 en ansøgning fra Syddjurs Kommune og ejerne af matr.nr. 8d og 8e Dråby By, Dråby om lovliggørende dispensation til udlægning af sten på de anførte ejendomme på Dråby Strand. Grundejerne Astrid Nullemann, Palle Loftager og Jens Søgaard er i sagen repræsenteret af Thorkild Hansen.

Det fremgår af ansøgningen, at stenene er udlagt i flere tempi og med flere formål.

Ejerne udlagde i 2019 seks rækker sten vinkelret på kysten. Rækkerne strækker sig fra vejen og ned til den ubevoksede strandbred. Formålet var og er fortsat at hindre vilkårlig bilkørsel og parkering på strandoverdrevet på langs af kysten af både gennemkørende bilister og bilister, der gør ophold i området.

I sommeren 2020 tog Syddjurs Kommune kontakt til ejerne for at opnå en aftale om at etablere en række sten øst for og parallelt med vejen til hindring af vilkårlig parkering og kørsel på strandoverdrevet. Udlægningen af stenene er desuden motiveret af, at der i området er en sjælden flora og fauna, der er trængt på grund af især manglen på blomster. Floraen i kystområdet omkring Dråby omfatter værdifulde arter som hundevioli, almindelig mælkeurt, blodrød storkenæb, almindelig kællingetand, bidende stenurt, nikkende kobjælde og plettet kongepen. Der er aktuelle forekomster af sjældne insekter som kystmurerbi og klitperlemorsommerfugl, ligesom arealet er en vigtig lokalitet for sammenkædning af de spredte bestande af den rødlistede sommerfugl, gråbåndet bredpande og det strengt beskyttede og rødlistede markfirben. Blomsterplanterne er til stede i området, men når ikke at blomstre, da vegetationen bliver holdt nede af både gående og bilkørende færdsel og parkering.

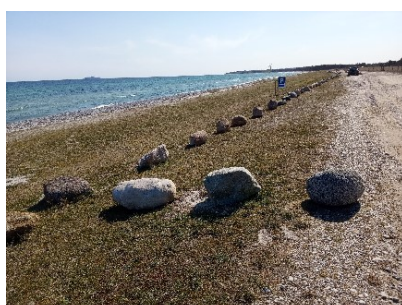
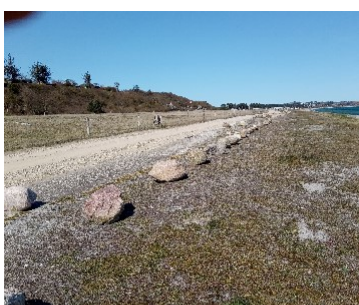
Der har de seneste år været en markant stigende færdsel i naturen i området, og med situationen omkring Covid-19 var der udsigt til en endnu større belastning i 2020. Der var derfor efter Syddjurs Kommunes vurdering et akut behov for at aflaste området, og en regulering med natursten ville kunne eliminere den del af belastningen, der skyldes bilkørsel. Det har været afgørende for både kommunen og grundejerne, at der fortsat skulle være parkeringsmulighed for offentligheden dog begrænset til arealet nærmest vejen. Stenene blev således udlagt seks meter fra vejen for at sikre et rigeligt parkeringsareal. Der blev i december 2020 opsat nogle tværgående stenrækker fra vejen og seks meter hen til den langsgående stenrække for dels at markere parkeringsområdet og dels at holde bilkørslen på vejen, også når der i regnvejrperioder opstår slaghuller i vejen. Der blev sammen med reguleringen med sten opsat to parkeringsskilte og to informationstavler om baggrunden for stensætningen.

Syddjurs Kommune blev i februar 2021 opmærksom på, at stenene var i strid med bestemmelserne om offentlig adgang til parkering i fredningen af Dråby strand og naturbeskyttelseslovens § 15 om strandbeskyttelseslinjen. Kommunen tog derfor kontakt til Kystdirektoratet for en vurdering af, om stenene skulle fjernes omgående eller kunne blive liggende med henblik på retlig lovliggørelse. Kystdirektoratet oplyste, at stenene kunne blive liggende. Kommunen og ejerne har efterfølgende aftalt en tilretning af

de udlagte sten, så de største sten er blevet fjernet og erstattet af hovedparten af de sten, der tidligere var lagt vinkelret på kysten, da disse er mindre og ikke længere havde en funktion. Den langsgående stenrække blev også flyttet få meter nærmere vejen, så afstanden til den modsatte vejkant blev ni meter. Det efterlader et areal på ca. fire meter til parkering og skaber til gengæld et større bilfrit opholdsareal øst for stenene. Det er tilstræbt, at stenene har en bredde, længde eller højde på højst 55 cm.

Syddjurs Kommune har anført, at kommunen og grundejerne på den anførte baggrund søger om dispensation til den tilrettede regulering med sten og de tilhørende informationsskilte. For så vidt angår de sten, der er placeret vinkelret på vejen, søges der alene om en midlertidig dispensation i fem år, da problemet med kørsel på området med mulighed for parkering ved siden af vejen søges løst ved bedre vedligehold af vejen. Kommunen og ejerne har orienteret bestyrelsen i Grundejerforeningen Dråby Strand, og bestyrelsen har skriftligt tilkendegivet at bakke op om løsningen.

Syddjurs Kommune har illustreret den tilrettede regulering, der søges dispensation til, på følgende fotos med angivelse af, at det tydeligt ses, hvordan den langsgående kørsel i flere spor har nedslidt vegetationen. Arealet anvendes nu som afgrænset område til parkering:

P- og infoskilte:

Syddjurs Kommune har endvidere markeret området for stenenes udlægning med en rød streg på følgende kort:

Syddjurs Kommunes ansøgning blev indgivet efter, at fredningsnævnet havde fået en henvendelse fra Jørn Loftager som repræsentant for en række af området andre grundejere, og at fredningsnævnet som følge heraf havde rettet henvendelse til kommunen om sagen. Det fremgår, at det er disse grundejeres opfattelse, at de udlagte kampesten skal fjernes, men at det vil være at foretrække, at de erstattes af sten med maksimal størrelse og tilsvarende placering som de allerede udlagte sten. Denne løsning vil klart være at foretrække i stedet for at droppe udlægningen helt, idet man herved vil kunne bevare det, som giver stranden dens værdi som et åbent urørt landskab med udsigt til Jernhatten, havet og Hjelm.

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 14. juni 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Anita Sjøholm. Endvidere deltog grundejer Jens Søgaard Andersen og Thorkild Hansen også som repræsentant for grundejerne Astrid Nellesmann og Palle Loftager, Syddjurs Kommune ved Lars Bruun (som ansøger) og Mille Rasch (som sagsbehandler) og Danmarks Naturfredningsforening ved Stig Bredstrup.

Turistforeningen for Ebeltoft og Mols var ikke indkaldt til og deltog ikke i mødet med besigtigelse, men turistforeningen har udsendt en pressemeddelelse, som er sendt til fredningsnævnet, hvorefter det er turistforeningens opfattelse, at sagen bør løses ved, at vejen nærmest kysten mod Kattegat lukkes helt for trafik, og at alt gennemkørsel fremover skal ske ad Dråby Strandvej, der er den oprindelige offentlige vej. Der etableres parkeringspladser i nord- og sydenden af Dråby Strandvej med plads til ca. 200 biler begge steder, hvor besøgende til stranden kan parkere og vandre til stranden. Alle udlagte kampesten fjernes.

Thorkild Hansen har som repræsentant for de relevante grundejere den 26. august 2021 supplerede bemærket, at almenheden har benyttet grundejernes østlige markvej nærmest havet som adgangsvej i forbindelse med badning og ophold på stranden både i tiden før den tinglyste deklaration og fredningen i 1969 og gennem de mere end 50 år, der er forløbet siden deklarationen og fredningen trådte i kraft. Denne praksis med en nem og hensigtsmæssig adgang af den østlige vej til stranden har grundejerne til enhver tid både før og efter fredningen set positivt på og bakket op om. Den delvise afgrænsning af vejforløbet og parkering med udlægning af sten, som grundejerne over en længere årrække har foretaget, er alene foretaget for at begrænse den stigende bilkørsel overalt på forstranden med nedslidning af naturen til følge. Afgrænsningen af vejforløbet og parkeringen beskytter tillige med det slæbested, grundejerne har etableret og stillet til rådighed for strandgæster med båd, forstrandens flora og natur mod nedslidning. Initiativerne er således til glæde for både naturen og strandgæsterne og sikrer fortsat den nemme adgang til at benytte stranden til ophold og badning under trygge forhold. Syddjurs Kommune har gennem mange år bakket op med vedligeholdelse af den østlige vej og servicering af strandgæsterne med informationsskilte om fredningen, offentlighedens adgang, opstilling af affaldsstativer langs vejen mv. Kommunens seneste initiativ med afgrænsning af den resterende del af vejforløbet med udlægning af sten, vejvedligehold og skiltning om parkering og information om strandens flora er en naturlig fortsættelse af den fælles indsats med grundejere med henblik på at beskytte området natur og forbedre forholdene for gæsterne. Afgrænsningen af vejen og parkeringsområderne er tiltrådt af Grundejerforeningens Dråby Strands bestyrelse, der varetager det store tilgrænsende sommerhusområdes interesser. Lignende foranstaltninger er foretaget ved Boeslum Strand på et tidligere tidspunkt end ved Dråby strand og med samme formål. Senest har Kystdirektoratet givet dispensation til en kystnær placering af en række sten ved Holme strand, hvilket understreger praksis og det helt åbenlyse behov for enkel og robust regulering med natursten af hensyn til naturbeskyttelse af nogle af kommunens meget besøgte strandområder.

2. Fredningen af Dråby Strand

Stenene er udlagt på matr.nr. 8d og 8e Dråby By, Dråby.

Den sydligste del af matr.nr. 8d er omfattet af en servitut tinglyst den 11. februar 1960 med følgende indhold:

”På den del af det nævnte matr.nr. 8d, som er beliggende nærmest Kattegat, og som på vedlagte deklara-tionskort er skraveret med rødt, skal der stedse være adgang for offentligheden. Folk må bade og fiske fra strandkanten og parkere på arealet samt tage ophold der. Arealet må dog ikke benyttes til lejrplads om natten. Jeg forbeholder mig stadig retten til græsning på arealet, som ikke må opløjes af mig. Des-uden forbeholder jeg mig ret til at tage tang, sand og stenmaterialer efter behov. Det er en selvfølge, at jeg forbeholder mig enhver ret til adgang til arealet for mig og husstand samt ret til at holde båd ved stranden. Sådan ret tilkommer derimod ikke andre uden særlig tilladelse fra mig.”

Turistforeningen for Ebeltoft og Kaløvigegnen, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet er til-lagt påtaleret hver for sig ifølge deklARATIONEN.

Ved et tillæg til deklARATIONEN tinglyst den 23. december 1967 blev der tilføjet følgende bestemmelse for arealet.

”I forbindelse med en for nogle naboarealer mod nord verserende frednings-sag, hvorunder frednings-nævnet for Randers amt bl.a. har truffet bestemmelser om, at et yderligere areal skal udlægges til bade og opholdsareal for offentligheden, bestemmer jeg herved, at retten til parkering på arealet begrænses til et areal langs den vest for opholdsarealet gående vej og strækkende sig 15 meter øst for denne.”

Matr.nr. 8e og den nordligste del af matr.nr. 8d Dråby By, Dråby er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 2. marts 1969 om fredning af arealer langs Dråby Strand. Fredningen har ikke en formåls-bestemmelse, men fredningsnævnet anførte som begrundelse for fredningen, at strandarealerne og skrænterne frembyder sådanne værdier i naturfredningsmæssig henseende, at de bør friholdes for be-byggelse, beplantning og andre skæmmende indretninger. Det blev videre anført, at offentligheden bør have adgang til opholds- og baderet til arealerne og ret til fiskeri fra disse, dog således at opholds- og baderet afgrænses mod vest af vestgrænsen fra den vestligste af de to veje gennem arealet. Der blev herved lagt vægt på, at der ved udlæggelsen af det nye opholds- og badeareal i tilslutning til det allerede tidligere udlagte opholds- og badeareal (i de tinglyste deklARATIONER) kunne skabes et passende stort sammenhængende område med adgang for offentligheden, uden at de vest for vejen liggende arealer inddrages som opholdsareal.

Det blev herved fastsat fredningsbestemmelser bl.a. om, at arealerne ikke må bebygges eller beplantes, hverken med træer eller buske, men stedse skal henligge i deres tilstand på fredningstidspunktet. Der må ikke opføres skure, herunder skure til fiskeribrug, boder, kiosker og ej heller opstilles master, ledninger eller i øvrigt andre efter fredningsnævnets skøn skæmmende indretninger. Arealerne må som udgangs-punkt ikke benyttes til parkeringsplads. Der tillægges offentligheden adgang til ophold på og badning og fiskeri fra de fredede arealer af matr.nr. 8d, 8e og 14b mellem kysten og vestgrænsen fra den vestlige af de to veje gennem arealet. Parkering, herunder henstilling af campingvogne, er tilladt på dette areal, dog kun i det omfang køretøjernes ejere samtidig opholder sig på arealet, og kun på et areal strækkende sig fra vejens østgrænse 15 meter mod øst. Teltslagning om natten og overnatning i campingvogne på arealet er ikke tilladt, og parkering af biler eller campingvogne indenfor parkeringsarealet må ikke findes sted natten over.

Det fremgår i øvrigt af fredningsafgørelsens sagsfremstilling, at der langs stranden fører to veje i nord-sydgående retning begge åbne for almindelig færdsel. Den ene ganske tæt på kysten parallelt med denne og den anden parallelt med kysten i en afstand af ca. 100 meter fra denne, på den sydligste del af matr.nr. 8d dog kun i en afstand af 50-70 meter fra kysten. Området for parkering ifølge begge frednin-ger er indtegnet på fredningskortet.

3. Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet er i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tillagt kompetence til at meddele dispensation til projekter, der ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Projektet med udlægning af sten er sket for at beskytte områdets natur, og fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Overfredningsnævnets afgørelse af 2. marts 1969 om fredning af arealer ved Dråby Strand, herunder matr.nr. 8e og den nordligste del af matr.nr. 8d Dråby By, Dråby giver ret til parkering på et areal strækkende sig fra den vestlige af de to vejes østgrænse og 15 meter mod øst (vandet). Der er ikke udlagt sten på dette areal, som giver ret til parkering, og udlægningen af stenene er derfor ikke i strid med fredningens bestemmelser om parkering.

Det fremgår imidlertid videre af fredningen, at der på arealerne ikke må opstilles indretninger, som efter fredningsnævnets skøn er skæmmende. Fredningsnævnet er ved denne formulering tillagt en margin i relation til udøvelse af skønnet over, hvilke indretninger der er skæmmende, og det er fredningsnævnets opfattelse, at den skete udlægning af store sten på stranden er skæmmende.

Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation i relation til den udlægning, som er sket på de arealer, der er omfattet af denne fredning.

Fredningsnævnet har dog forståelse for ønsket om at bevare områdets natur og er derfor indstillet på at meddele dispensation til et mindre indgribende projekt, som konkret kan godkendes af fredningsnævnet, og fredningsnævnet er indstillet på at drøfte et sådant projekt ved et møde med besigtigelse.

Den sydligste del af matr.nr. 8d Dråby By, Dråby er omfattet af to deklARATIONER tinglyst henholdsvis den 11. februar 1960 og 31. december 1967. Det fremgår af deklARATIONERNE, at der stedse skal være offentlig adgang til arealet, og at der er ret til parkering på et areal fra langs den vest for opholdsarealet gående vej og 15 meter mod øst (vandet).

Der er ikke udlagt sten på dette areal, der er udlagt til parkering, bortset fra den allersydligste del af arealet, hvor der kun er en og ikke to veje parallelt med stranden. På den baggrund og da stenene ikke i øvrigt hindrer den offentlige adgang, kræver den skete udlægning af sten på de arealer, som er omfattet af de to deklARATIONER, ikke fredningsnævnets dispensation bortset fra i relation til de anførte sydligste arealer, som er udlagt til parkering.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation til den skete udlægning i det omfang, de som anført ovenfor kræver fredningsnævnets dispensation.

Fredningsnævnet er dog indstillet på at overveje muligheden for også at meddele dispensation til et relevant projekt i det område som led i en samlet løsning for beskyttelsen af områdets natur.

Fredningsnævnet bemærker i relation til de påtaleretter, der er fastsat i fredningsdeklARATIONERNE, at sådanne påtaleretter blev ophævet ved ændringen af naturfredningsloven i 1978. Turistforeningen for Ebeltoft og Mols, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har derfor ikke længere påtaleret efter deklARATIONERNE.”

Fredningsnævnet modtog herefter den 12. januar 2022 fra Syddjurs Kommune en ansøgning fra kommunen og ejerne til et tilpasset projekt, hvor nogle af stenene, der er sat vinkelret på vejen, fjernes, og hvor stenene i den langsgående stenrække forsænkes til en maksimal højde på ca. 45 cm over terræn.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 30. maj 2022 ved Martin Møller-Heuer, Bjørn Rømer Westh og Anita Søholm. Endvidere deltog Syddjurs Kommune ved Lars Dyhrberg Bruun, Thorkild Hansen, Jens Søgaard Andersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Charlotte Lytsen. Det blev oplyst, at Kystdirektoratet alligevel ikke havde mulighed for at deltage. Forholdet blev drøftet, og der blev opnået enighed om en løsning, som fredningsnævnet kunne meddele dispensation til.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet meddeler med henvisning til begrundelsen i afgørelsen af 30. november 2021 dispensation til de udlagte sten, som har til formål at hindre færdslen på naturområdet, mens der ikke meddeles dispensation til de tværgående sten mod vest, som indenfor de fredede områder enten er i strid med bestemmelserne om parkering eller er skæmmende.

Fristen for lovliggørelse ved fjernelse fastsættes til den 1. juli 2022.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Anita Søholm,
2. Thorkild Hansen,
3. Jens Søgaard,
4. Palle Loftager,
5. Miljøstyrelsen,
6. Kystdirektoratet,
7. Syddjurs Kommune (Lars Bruun)
8. Syddjurs Kommune (Mille Rasch),
9. Turistforeningen for Ebeltoft og Mols,
10. Danmarks Naturfredningsforening, København,
11. Danmarks Naturfredningsforening, Syddjurs,
12. Dansk Ornitologisk Forening, København,
13. Dansk Ornitologisk Forening, Syddjurs,
14. Dansk Botanisk Forening, København,
15. Friluftsrådet centralt,
16. Friluftsrådet, Kreds Østjylland,
17. Region Midtjylland,
18. Slots- og Kulturstyrelsen.